

Civil beredskap

2025-2027

Strategi

Beslutande instans: Kommunfullmäktige

Beslutsdatum (inklusive revideringar): 2025-09-29

Gäller till och med: 2027-10-31

Gäller för: Sundsvalls kommunkoncern

Ansvarig funktion: Avdelningschef Säkerhet och beredskap

Diarienummer: KS-2025-00455

Publiceras på sundsvall.se: Ja

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	2
2.1. Vad ska uppnås?.....	2
2.2. Målgrupp och avgränsningar.....	2
2.3. Giltighetstid och uppföljning	3
3. Utgångspunkter	3
3.1. Hotbild.....	3
3.2. Inriktande dokument	4
4. Civil beredskap.....	4
4.1. Krisberedskap.....	5
4.2. Civilt försvar	5
4.3. Grundläggande principer.....	6
4.4. Perspektiv som ska integreras	6
5. Kommunens ansvar och övergripande styrning av arbetet	7
5.1. Ansvarsfördelning	8
6. Kommunens övergripande mål och inriktning för arbetet	10
6.1. Mål och resursplan för 2025–2026	10
6.2. Inriktning och prioriterade åtgärder	10
6.2.1. Övergripande styrning.....	11
6.2.2. Kontinuitetshantering.....	11
6.2.3. Ledning, samverkan och samordning	13
6.2.4. Skydd av civilbefolkningen.....	14
6.2.5. Robusta fastigheter	16
6.2.6. Försörjningsberedskap	17

1. Sammanfattning

Detta dokument syftar till att ge en strategisk inriktning och en tydlig ansvarsfördelning för Sundsvalls kommuns arbete med civil beredskap, vilket omfattar krisberedskap och civilt försvar.

Strategin beskriver översiktligt området civil beredskap och de utgångspunkter som ligger till grund för den inriktning som anges i strategin, ansvarsfördelning, en beskrivning av prioriterade områden med långsiktiga målsättningar och prioriterade åtgärder inom respektive område.

2. Inledning

2.1. Vad ska uppnås?

Strategin ska bidra till en ökad förmåga att förebygga, motstå och hantera samhällsstörningar genom att:

- skapa förutsättningar för ett samordnat och effektivt arbete där både åtgärder som vidtas enskilt och gemensamt kan bidra till att uppnå angivna målsättningar.
- ge en beskrivning av vad kommunen anser utgör en god förmåga inom respektive prioriterat område i form av långsiktiga målsättningar.
- tydliggöra vilka åtgärder som behöver vidtas inom aktuell mandatperiod för att på sikt nå angivna långsiktiga målsättningar.

2.2. Målgrupp och avgränsningar

Dokumentet riktar sig till samtliga nämnder och bolag inom Sundsvalls kommunkoncern.

Strategin är inte avsedd att ge en heltäckande bild av arbetet med civilt försvar och beskriver inte samtliga behov av åtgärder. Fokus ligger på att beskriva prioriterade områden, åtgärder som berör flera delar av kommunkoncernen och som kräver samordning.

2.3. Giltighetstid och uppföljning

En strategi för civil beredskap ska antas för respektive mandatperiod. Denna strategi gäller till och med 2027-10-31, om inte annat beslutas.

Kommunstyrelsekontoret ansvarar för att följa upp arbetet med utgångspunkt från strategin, kontinuerligt värdera behovet av revidering och för att ta fram ett nytt förslag till strategi inför kommande mandatperiod.

3. Utgångspunkter

Den allvarliga säkerhetspolitiska situationen innebär att åtgärder för att bygga upp vår gemensamma totalförsvarsförmåga är prioriterat i den styrning inom området som ges från regeringen, centrala myndigheter och länsstyrelsen. Regeringen är också tydlig med att det väpnade angreppet är dimensionerade för arbetet. Samtidigt behöver vi ha en förmåga att hantera andra typer av störningar.

3.1. Hotbild

I rapporten Kraftsamling beskriver Försvarsberedningen den hotbild, utöver det väpnade angreppet, som vi ska förbereda oss för:

”Den antagonistiska hotbilden mot Sverige är bred och blir alltmer komplex. Hoten inkluderar bland annat otillbörlig informationspåverkan, desinformation, påverkansoperationer, cyberangrepp, illegal underrättelseinhämtning, terrorism och sabotage, hot mot kritisk infrastruktur och utnyttjande av ekonomiska beroenden.

Därutöver finns icke-antagonistiska hot, bland annat klimatförändringar, pandemier, störningar i energi-, vatten- och livsmedelsförsörjning och naturkatastrofer. Hanteringen av hoten mot vår säkerhet inkluderar ett stort antal samhällssektorer och politikområden.

Flera av dessa utmaningar och hot kan uppstå samtidigt och icke antagonistiska hot eller kriser kan utnyttjas av en antagonistisk aktör för att uppnå sina syften, vilket kan innebära hot mot vår suveränitet

och territoriella integritet samt ytterst rikets politiska oberoende och självständighet.”¹

3.2. Inriktande dokument

Utöver aktuell lagstiftning är centrala utgångspunkter för strategin:

- Nationella mål för krisberedskap och civilt försvar
- Regeringens planeringsinriktning för det civila försvaret²
- Överenskommelse om kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar 2024–2026
- Kommunens MRP för 2025–2026
- Risker och åtgärdsbehov som identifierats i kommunens risk- och sårbarhetsanalys

4. Civil beredskap³

Civil beredskap är ett samlingsnamn för krisberedskap och civilt försvar. Det civila försvaret och krisberedskapen ska förstärka varandra i gemensamma processer för samordning, planering och förberedelser. Den yttersta krisen, det vill säga ett väpnat angrepp, är dimensionerande för den civila beredskapen.

Den civila beredskapen syftar till att förbereda oss på alla slags samhällsstörningar som riskerar att skada oss. Det som ska värnas är samhällets grundläggande skyddsvärden:

- människors liv och hälsa,
- samhällets funktionalitet,
- demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter,
- miljö och ekonomiska värden,
- nationell suveränitet.

¹ Försvarsberedningen: Kraftsamling – Inriktning av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret, Ds 2023:34 s. 27–28

² Försvarsdepartementet: Inriktning för civilt försvar 2025–2030, Fö2024/02054

³ MSB: <https://www.msb.se/sv/amnesomraden/krisberedskap--civilt-forsvar/det-svenska-civila-beredskapssystemet/> Hämtad 2025-02-26

4.1. Krisberedskap

Krisberedskap handlar om förmågan att förebygga, motstå och hantera krissituationer. Förmågan byggs upp genom bland annat utbildning, övning samt genom den organisation och de strukturer som skapas före, under och efter en kris. Utgångspunkten är att hela samhället gemensamt och inom sina respektive områden tar ansvar för och utvecklar krisberedskapsarbetet.

Målen för svensk krisberedskap är att:⁴

- Minska risken för olyckor och kriser som hotar vår säkerhet,
- värna människors liv och hälsa samt grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter genom att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och hindra eller begränsa skador på egendom och miljö då olyckor och krissituationer inträffar.

4.2. Civilt försvar

Civilt försvar handlar om hela samhällets motståndskraft vid krigsfara och krig. Civilt försvar är det arbete som görs av statliga myndigheter, kommuner, landsting och regioner, privata företag och frivilligorganisationer. Arbetet syftar till att skydda civilbefolkningen och att samhällsviktig verksamhet fungerar även vid krigsfara och krig. Vid krigsfara och krig ska det civila försvaret också kunna stödja Försvarmakten. Det militära och civila försvaret utgör tillsammans vårt totalförsvar.

Målet för det civila försvaret är att ha förmåga att:⁵

- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna,
- inom ramen för Natos kollektiva försvar och uppgifter i övrigt, bidra till det militära försvarets förmåga,
- skydda civilbefolkningen,
- upprätthålla försvarsviljan och samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar.

⁴ Nationella mål för krisberedskap: <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/krisberedskap/mal-for-krisberedskap/> Hämtad 20250219

⁵ Nationella mål för civilt försvar: <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/civilt-forsvar/mal-for-civilt-forsvar/> Hämtad 20250314

4.3. Grundläggande principer

Den civila beredskapen bygger på följande principer:

- Ansvarsprincipen – den som har ansvar för en verksamhet i normala situationer har också motsvarande ansvar vid störningar i samhället. Aktörer har ett ansvar att agera även i osäkra lägen. Den utökade ansvarsprincipen innebär att aktörerna ska stödja och samverka med varandra.
- Närhetsprincipen – samhällsstörningar ska hanteras där de inträffar och av de som är närmast berörda och ansvariga.
- Likhetsprincipen – aktörer ska inte göra större förändringar i organisationen än vad situationen kräver. Verksamheten under samhällsstörningar ska fungera som vid normala förhållanden, så långt det är möjligt.

Dessa principer är grundläggande utgångspunkter för uppbyggnaden av det svenska beredskapssystemet, för hur olika aktörer förhåller sig till varandra och för respektive aktörs arbete. Dessa principer ska också genomsyra Sundsvalls kommuns arbete inför och vid samhällsstörningar.

4.4. Perspektiv som ska integreras

Inom grupperna män, kvinnor, vuxna och barn finns skillnader i makt och inflytande, funktionsförmågor, behov av samhällsstöd och tillgång till materiella och immateriella resurser. Dessa skillnader påverkar olika individers utsatthet, förmåga och behov av stöd vid olika typer av samhällsstörningar.⁶

I arbetet med civil beredskap ska vi därför beakta människors olika förutsättningar genom att integrera perspektiv kopplat till jämställdhet och mänskliga rättigheter i arbetet, vilket ligger i linje med Sundsvalls kommuns Strategi för jämställdhetsintegrering⁷. Perspektiven ska beaktas i planering, utbildning, övning och under en pågående hantering.

⁶ Länsstyrelsen Västernorrland, 2024. Ett jämställt Västernorrland - En länsstrategi för jämställdhet 2024–2027, Dnr 800-295-2024 ss. 24-25

⁷ Sundsvalls kommun. Strategi för jämställdhetsintegrering, KS-2018-00292

5. Kommunens ansvar och övergripande styrning av arbetet

Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) reglerar kommunens arbete med civil beredskap. Bestämmelserna i lagen syftar till att kommuner ska minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fredstid och vid höjd beredskap. Utöver LEH finns i vissa fall speciallagstiftning som ställer specifika krav på arbetet med civil beredskap inom olika sakområden.

Statens förväntningar på hur kommunen ska genomföra uppgifterna i LEH beskrivs i en överenskommelse mellan SKR och MSB. I överenskommelsen regleras också den ekonomiska ersättning kommunen får av staten för genomförandet av uppgifterna. Ersättningen är avsedd att utgöra ett komplement till kommunens egen finansiering och ska i huvudsak användas för personalkostnader för förberedande och förebyggande arbete.⁸

I överenskommelsen för 2024–2026 anges följande:

”Med anledning av det försämrade omvärldsläget är det av vikt att kommunerna, med hjälp av den statliga ersättningen, utvecklar förmågan inom det civila försvaret. Det ska främst göras utifrån respektive kommuns utgångsläge och behov av utveckling. Det arbete som utförs av kommunerna bör även beakta den länsvisa dialogen och planeringen där kommunerna deltar inom ramen för länsstyrelsens uppdrag att verka för samordning.

Kommunerna bör även beakta planeringsantaganden som tillhandahålls av centrala myndigheter och som är tillämpbara för kommunerna.

Målet med den statliga ersättningen för kommunernas arbete med uppgifterna enligt 2 och 3 kap. LEH är att bidra till ökad effekt i kommunernas förberedande och förebyggande arbete med att hantera

⁸ MSB och SKR. Överenskommelse om kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar 2024–2026, SKR 2023/02112

händelser i fredstid och därmed till en grundläggande förmåga inom civilt försvar.”⁹

Utöver denna ersättning finns i vissa fall möjlighet att söka särskilda stats- eller investeringsstöd för åtgärder inom vissa utpekade verksamhetsområden. I dessa fall anges förutsättningarna för att ta del av medlen av en central beredskapsmyndighet, som till exempel Socialstyrelsen, Livsmedelsverket eller Energimyndigheten.

5.1. Ansvarsfördelning

Arbetet med civil beredskap berör hela kommunkoncernen, från kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och nämnderna till kommunala bolag. Kommunen behöver därför i sin styrning säkerställa att arbetet får genomslag i hela organisationen.

Nedan följer en beskrivning av ansvarsförhållandena inom kommunen:

Kommunfullmäktige har det yttersta politiska ansvaret för arbetet med civil beredskap som genomförs i kommunen.

Kommunfullmäktige fattar bland annat beslut om:

- kommunens strategi för arbetet med civil beredskap
- kommunens Mål- och resursplan som kan innehålla åtgärder för att öka förmågan inom vår civila beredskap
- samtliga nämndreglementen.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret och ska ur ett kommungemensamt perspektiv ansvara för planering, samordning och ledning av uppgifter inom civil beredskap.

Respektive nämnd ansvarar för att minska sårbarheten inom sitt ansvarsområde samt för att hantera olika typer av störningar som påverkar verksamheten. I ansvaret ingår också att vid behov initiera och delta i samverkan med andra berörda delar av kommunen.

Kommunstyrelsekontoret ansvarar för att bedriva ett strategiskt arbete inom civil beredskap på en kommunövergripande nivå. Det innebär att kommunstyrelsekontoret tar fram kommunövergripande styrdokument inom området, är rådgivande och stödjande i

⁹ MSB och SKR. Överenskommelse om kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar 2024–2026, SKR 2023/02112.

verksamheternas arbete med analys, planering, utbildning och övning. Kommunstyrelsekontoret ska också samordna arbetet inom kommunkoncernen när det gäller frågor som rör flera delar av kommunkoncernen.

Stödet utgår ifrån ansvarsprincipen som innebär att den som har ansvar för en verksamhet i normala situationer också har ansvar vid en störning i samhället. Detta innebär också att varje verksamhet har ansvar för att genomföra de analyser, den planering och de förberedelser som krävs för att kunna bedriva sin samhällsviktiga verksamhet även under störda förhållanden. I ansvaret ingår också att vid behov samverka med andra delar av kommunen och påtala behov av samordning.

I kommunstyrelsekontorets uppdrag ingår att verka för utveckling av kommunens förmåga till samordning och gemensamt agerande vid samhällsstörningar, till exempel mellan kommunkoncernens jour- och beredskapsfunktioner och mellan förvaltningarnas ledningsfunktioner vid större händelser som berör flera delar av kommunen.

Kommunstyrelsekontoret ska också verka för samordning av kommunens arbete inom området med andra organisationer som till exempel andra kommuner, länsstyrelsen och privata aktörer.

De kommunala bolagen ansvarar för stora delar av kommunens viktiga verksamhet. Kommunens uppdrag till bolagen avseende civil beredskap hanteras huvudsakligen i bolagens ägardirektiv.

6. Kommunens övergripande mål och inriktning för arbetet

6.1. Mål och resursplan för 2025–2026¹⁰

I Mål och resursplanen (MRP) ger kommunfullmäktige prioriterade mål och inriktningar. Det är det överordnade styrdokumentet för nämnder och bolag.

I MRP för 2025–2026 med plan för 2027–2028 placeras arbetet med civil beredskap huvudsakligen in under inriktningsmålet ”En kommun för Sundsvallsborna”. I kommunfullmäktiges beskrivning av målet framgår det bland annat att:

”Pandemin visade tydligt vikten av att samhället står redo att hantera oförutsedda händelser och kriser. Därför ska vi fortsätta utveckla en robust civil beredskap i kommunen i nära samverkan med civilsamhället. Alla Sundsvallsbor ska kunna känna sig trygga med att vi är redo även i kris, genom att vi bland annat säkerställer kritisk infrastruktur, upprätthåller beredskapslager och trygghetspunkter, främjar lokal produktion, har beredskap för bristande energiförsörjning och stärker vår IT-säkerhet.”

Kommunfullmäktige förtydligar beskrivningen genom delmålet ”Förutsättningarna för att hantera kriser och höjd beredskap ska vara god.”

Det önskade nyläget/effekten är att ”Samtliga nämnder och bolag har uppdaterade krisledningsplaner, kontinuitetsplaner och kommunstyrelsen har rutiner, styrdokument och reglementen som är anpassade för höjd beredskap.”

6.2. Inriktning och prioriterade åtgärder

Med utgångspunkt från ovan angivna förutsättningar, i kombination med kommunstyrelsekontorets bedömning av Sundsvalls kommuns utgångsläge och behov av utveckling inom den civila beredskapen,

¹⁰ Sundsvalls kommun: <https://sundsvall.se/kommun-och-politik/kommunfakta/ekonomi/ekonomi-och-budget/budget-redovisning-uppfoljning/rapport?stratsysReportId=41814> Hämtad 20250314

har nedanstående inriktning och prioriterade åtgärder identifierats för perioden 2025–2027.

6.2.1. Övergripande styrning

I nämndreglementet anges ansvarsområden, befogenheter och arbetsformer för olika nämnder inom en kommun. I det nu gällande gemensamma reglementet¹¹ beskrivs inte ansvaret för civil beredskap annat än för kommunstyrelsen. Det finns därför ett behov av att tydliggöra respektive nämnds ansvar för arbetet med civil beredskap i kommunens nämndreglemente.

Människors olika förutsättningar ska beaktas i arbetet med civil beredskap. I dagsläget saknas det dock ett konkret stöd för att ta hänsyn till olika individers förutsättningar, förmåga och utsatthet i arbetet.

Prioriterade åtgärder 2025–2027

Under perioden ska:

- respektive nämnds ansvar för arbetet med civil beredskap, med utgångspunkt från ansvarsprincipen, föras in i nämndreglementet.
- kommunstyrelsekontoret, i samverkan med berörda verksamheter, ta fram stödmaterial för att underlätta arbetet med att beakta människors olika förutsättningar i arbetet med civil beredskap.

6.2.2. Kontinuitetshantering

Sundsvalls kommuns grundläggande förmåga att förebygga, motstå och hantera olika typer av samhällsstörningar skapas genom kontinuitetshantering. Resultatet av arbetet ligger också, tillsammans med annat underlag, till grund för sammanställningen av en kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalys.

Flera verksamheter inom kommunen har sedan tidigare ett pågående arbete med kontinuitetshantering. Det finns dock i flera fall ett behov av att utveckla och systematisera arbetet samt att anpassa den

¹¹ Sundsvalls kommun. Gemensamt reglemente för styrelsen och övriga nämnder i Sundsvalls kommun, KS-2023-00538

planering som genomförs till de förhållanden som kan råda under höjd beredskap och krig. Det finns också behov av en tydligare och aktivare samordning i frågor som rör hela eller flera olika delar av kommunkoncernen.

Utvecklingsarbetet ska ta hänsyn till det arbete som genomförts eller pågår inom respektive verksamhet.

Långsiktig målsättning

Den långsiktiga målsättningen är att samtliga samhällsviktiga verksamheter inom kommunkoncernen arbetar systematiskt med kontinuitetshantering i syfte att kunna upprätthålla prioriterade funktioner i samhällsviktig verksamhet på en acceptabel nivå¹² oavsett vad som inträffat. Kontinuitetshantering utgör en del av verksamhetens ordinarie planerings- och kvalitetsarbete.

Verksamheternas kontinuitetshantering utgör ett viktigt underlag till den kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysen.

Det finns etablerade former och arbetsätt för en samordnad hantering av frågor kopplat till arbetet med kontinuitetshantering som rör flera delar av kommunkoncernen.

Prioriterade åtgärder 2025–2027

Under perioden ska:

- kommunstyrelsekontoret bedriva ett utvecklingsarbete kopplat till process, metod och stöd för den samhällsviktiga verksamhetens arbete med kontinuitetshantering inklusive samordningsfrågor.
- samtliga nämnder och bolag inom kommunkoncernen säkerställa att kontinuitetshantering är genomförd och att det finns aktuella kontinuitetsplaner för den samhällsviktiga verksamhet som nämnden/bolaget ansvarar för.
- prioriterade åtgärdsbehov som identifieras i samband med kontinuitetshantering dokumenteras, omhändertas eller föras in i en åtgärdsplan.

¹² Notera att vad som utgör en acceptabel nivå till viss del kan skilja sig åt beroende på vilka förhållanden som råder.

- arbetet med att anpassa kontinuitetsplaner för samhällsviktig verksamhet till höjd beredskap och krig inledas.

6.2.3. Ledning, samverkan och samordning

En grundläggande förutsättning för att uppnå en god förmåga att hantera fredstida kriser och höjd beredskap är att det finns en förmåga att bedriva ledning och samverkan samt att samordna insatser inom kommunen och med externa aktörer.

Kravet på att upprätta krisledningsplaner har funnits under en längre tid. Samtliga nämnder och bolag i kommunkoncernen har också tagit fram planer med utgångspunkt från befintliga instruktioner och mallar. Planerna ska uppdateras regelbundet.

För att uppnå en god förmåga är kommunstyrelsekontorets bedömning att det finns behov av kompletterande insatser. Det rör till exempel insatser för att tydliggöra förväntningarna på vilken förmåga som ska finnas och hur samordningen av kommunens insatser ska fungera samt att pröva planeringen. Det finns också ett behov av att fortsätta arbetet med att se över hur den fredstida organisationen ska anpassas till höjd beredskap.

Ytterligare ett område som behöver utvecklas är ledningsplatser, inklusive lednings- och sambandssystem.

Långsiktig målsättning

Den långsiktiga målsättningen är att samtliga nämnder och bolag inom kommunkoncernen har en utbildad och övad organisation för ledning av egen verksamhet, med förmåga att delta i samverkan och samordna sina insatser med andra berörda aktörer.

Ansvarsfördelningen mellan respektive ledningsorganisation och den kommunövergripande inriktnings- och samordningsfunktionen är klargjord. Organisationen är flexibel och anpassningsbar för att kunna möta de behov som uppstår vid olika typer av situationer, allt från olika typer av fredstida samhällsstörningar till en utdragen gräzonsproblematik upp till höjd beredskap och krig.

Prioriterade åtgärder 2025–2027

Under perioden ska:

- kommunstyrelsekontoret fortsätta arbetet med att se över hur den fredstida organisationen ska anpassas vid höjd beredskap och krig, vilket också inkluderar en översyn av fysiska och tekniska förutsättningar för kommunledningens ledningsplatser.
- kommunstyrelsekontoret utveckla formerna för, och arbetssättet i, den kommunövergripande inriktnings- och samordningsfunktionen.
- kommunstyrelsekontoret tydliggöra relationen mellan den kommunövergripande inriktnings- och samordningsfunktionen och respektive förvaltnings eller bolags ledningsorganisation.
- den politiska ledningen och den kommunövergripande inriktnings- och samordningsfunktionen utbildas och övas för sina uppgifter i kris och krig.
- samtliga nämnder och bolag säkerställa att det finns en förberedd organisation anpassad för att leda verksamheten under störda förhållanden.
- de nämnder och bolag som ansvarar för samhällsviktig verksamhet arbeta med att skapa fysiska och tekniska förutsättningar att leda verksamheten under störda förhållanden. Arbetet ska ske i samråd med kommunstyrelsekontoret för att, i den mån det är ändamålsenligt, samordnas. Det kan till exempel handla om tillgång till lokaler för ledningsplats och eventuell samlokalisering, reservkraft, val av sambandssystem och likande.
- berörda delar av kommunkoncernen delta i relevanta delar av den utbildnings- och övningsverksamhet som genomförs på regional och nationell nivå.¹³

6.2.4. Skydd av civilbefolkningen

Sundsvalls kommuns ansvar för den civila beredskapen omfattar åtgärder för att skydda och stödja civilbefolkningen vid allvarliga kriser, krigsfara och krig. I detta sammanhang är särskilda samlingsplatser (tidigare trygghetspunkter) en viktig resurs för att stärka kommunens förmåga. Genom att etablera särskilda

¹³ Regional övning 2025 (RÖ 2025), Övning för totalförsvaret 2025-2027 (ÖTF 2025-2027) och eventuella ytterligare övningar.

samlingsplatser kan kommunen erbjuda allmänheten tillgång till grundläggande service, krisinformation och annat stöd vid samhällsstörningar.

Kommunens befintliga planering för trygghetspunkter är inaktuell. Platserna uppfyller inte heller de krav på samlingsplatser som ställs med hänsyn till det förändrade omvärldsläget. Ett intensivt arbete pågår därför för att genomföra nödvändiga förberedelser och etablera nya särskilda samlingsplatser med utgångspunkt från aktuell vägledning, bedömt behov och de förutsättningar som finns i dagsläget.

En annan viktig del i arbetet för att skydda civilbefolkningen är upprustning och underhåll av skyddsrum. I egenskap av fastighetsägare är kommunen skyldig att underhålla skyddsrum i vårt bestånd och säkerställa att de vid behov kan iordningsställas inom 48 h. Drakfastigheter har genomfört en inventering och prioritering av befintliga skyddsrum som ligger till grund för genomförandet av åtgärder. I MRP 2025–2026 har det också avsatts medel för upprustning av skyddsrum.

Långsiktig målsättning

Den långsiktiga målsättningen är att Sundsvalls kommun har förberedda särskilda samlingsplatser med en skalbar och flexibel förmåga som kan anpassas till medborgarnas behov vid den aktuella situationen. Samlingsplatserna är utrustade i enlighet med den planering som genomförts, bemanning är förberedd och det finns rutiner för aktivering och drift av samlingsplatser.

Samtliga skyddsrum i Sundsvalls kommuns fastigheter kan iordningsställas inom 48 h.

Prioriterade åtgärder 2025–2027

Under perioden ska:

- kommunstyrelsekontoret förankra den planering kring särskilda samlingsplatser som genomförts hittills med övriga berörda förvaltningar och bolag.
- kommunstyrelsekontoret inleda genomförandet av projektet för särskilda samlingsplatser i samverkan med övriga berörda förvaltningar och bolag.

- Drakfastigheter rusta upp och säkerställa att skyddsrum i kommunens fastighetsbestånd kan iordningsställas inom 48 h¹⁴.

6.2.5. Robusta fastigheter

Försörjningen av grundläggande funktioner som el, vatten, sanitet och värme är i flera fall avgörande för att kunna upprätthålla samhällsviktig verksamhet. Behovet av att genomföra åtgärder för att öka förmågan att hantera störningar i dessa funktioner har lyfts vid ett flertal tillfällen. Åtgärdsbehovet omfattar dels planering, dels olika typer av investeringar för att öka förmågan att motstå störningar som till exempel installation av reservkraft, nödvattentankar och liknande. I MRP 2025–2026 har det därför avsatts medel för att kunna genomföra investeringar som syftar till robusta fastigheter.

Långsiktig målsättning

Den långsiktiga målsättningen är att Sundsvalls kommun har genomfört investeringar i prioriterade fastigheter för att säkerställa alternativ försörjning av el, värme, vatten och avlopp i den omfattning berörd verksamhet bedömt som nödvändig för att kunna upprätthålla kritiska funktioner vid avbrott i ordinarie försörjning.

Investeringarna omfattar en kombination av lösningar där kommunen har genomfört balanserade avvägningar med utgångspunkt från den aktuella verksamhetens behov och förutsättningar, tillgängliga ekonomiska resurser och en fördelning av medel till prioriterade verksamheter med utgångspunkt från ett helhetsperspektiv.

Vid nybyggnation beaktas alltid behovet av reservalternativ i ett tidigt skede av planeringen.

Prioriterade åtgärder 2025–2027

Under perioden ska:

- kommunstyrelsekontoret samordna arbetet med att identifiera prioriterade fastigheter tillsammans med närmast berörda verksamheter.

¹⁴ Se befintligt projekt Upprustning skyddsrum, KS-2025-00518

- Drakfastigheter inleda arbetet med att åtgärda identifierade investeringsbehov i prioriterade fastigheter i samverkan med kommunstyrelsekontoret och berörda verksamheter.
- kunskapsuppbyggnad kring tillgängliga alternativa sätt att tillgodose behovet av el, vatten, avlopp och värme genomföras.
- kommunstyrelsekontoret inleda arbetet med att ta fram en kommunövergripande riktlinje för alternativ försörjning av el, vatten, värme och avlopp för prioriterade fastigheter och verksamheter i samverkan med övriga berörda förvaltningar och bolag.

6.2.6. Försörjningsberedskap

Kommunen ansvarar för att vidta åtgärder för att säkerställa tillgången till de varor och tjänster som krävs för att vi ska kunna upprätthålla vår samhällsviktiga verksamhet även under störda förhållanden. Mot bakgrund av erfarenheter från Covid-19-pandemin och den säkerhetspolitiska utvecklingen har flera verksamheter påbörjat ett arbete som syftar till att skapa en robustare försörjning. Det finns dock ett behov av att strukturera, samordna och utveckla arbetet.

Långsiktig målsättning

Den långsiktiga målsättningen är att Sundsvalls kommunkoncern bedriver ett strukturerat arbete för att säkra försörjningen av viktiga varor och tjänster för samhällsviktig verksamhet. Klassificering av avtal, analys av försörjningsrisker och identifiering av åtgärdsbehov med utgångspunkt från resultatet utgör en naturlig del av arbetet med kontinuitet för samhällsviktig verksamhet.

Genom en kombination av organisatoriska åtgärder, utvecklade arbetssätt, lagerhållning, avtal och andra relevanta åtgärder har kommunkoncernen skapat en robust försörjning av kritiska varor och tjänster för samhällsviktig verksamhet.

Prioriterade åtgärder 2025–2027

Under perioden ska:

- kommunstyrelsekontoret ta fram ett stöd för nämnders och bolags arbete med att identifiera och hantera försörjningsrisker för samhällsviktig verksamhet.
- nämnder och bolag etablera ett strukturerat arbetssätt för att kartlägga och klassificera avtal med utgångspunkt från dess betydelse för samhällsviktig verksamhet.
- en funktion med ansvar för att samordna Sundsvalls kommuns arbete med beredskapskrav i avtal och särskilda beredskapsavtal utses.
- samtliga nämnder och bolag som bedriver samhällsviktig verksamhet påbörja ett arbete med att öka sin försörjningsberedskap.
- kommunstyrelsekontoret, i samverkan med berörda förvaltningar, ta fram riktlinjer för hur vi ska upprätthålla försörjningen av måltider i kommunal skola, vård och omsorg. Respektive berörd förvaltning ska också påbörja en planering och vidta åtgärder i enlighet med riktlinjen.